

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

**ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛИ ЯК ІНФОРМАЦІЙНИЙ МАЙДАНЧИК
У ПЕРІОД ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ**

Кваліфікаційна робота
студентки 5 курсу
першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 061 «Журналістика»
заочної форми навчання
Д'яченко Єлізавети Юріївни

Науковий керівник:
Калашник Неоніла Борисівна,
старший викладач кафедри
журналістики

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛІВ ЯК ІНФОРМАЦІЙНОГО МАЙДАНЧИКУ У ПЕРІОД ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	4
1.1. Месенджер «Телеграм» як один із популярних засобів поширення інформації у ХХІ столітті.....	4
1.2. Використання журналістських жанрів на платформі месенджера «Телеграм».....	100
1.3. Поширення Телеграм-каналів у період повномасштабної війни в Україні.....	155
1.4. Висновки до розділу 1	177
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛІВ ЯК ІНФОРМАЦІЙНОГО МАЙДАНЧИКУ У ПЕРІОД ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	19
2.1. Приклади аналітичних жанрів у Телеграм-каналах під час повномасштабної війни в Україні	19
2.2. Приклади інформаційних жанрів у Телеграм-каналах під час повномасштабної війни в Україні	27
2.3. Висновки до розділу 2	422
ВИСНОВКИ.....	4444
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	466

ВСТУП

Актуальність роботи зумовлена стрімким розвитком соціальних мереж, що приводить до месенджерів як нових платформ для поширення інформації. Телеграм-канал – нове явище для українського медіа-світу, яке зараз вимушене розвиватися в умовах фізичної та інформаційної війни. Наразі воно перебуває у процесі дослідження та визнання цієї платформи як офіційного простору для поширення інформації.

Мета дослідження – підтвердити або спростувати ефективність телеграм-каналів як новітніх засобів інформації в умовах впливу військової агресії.

Об’єктом дослідження є канали в месенджері «Телеграм».

Предметом дослідження є особливості ведення Телеграм-каналів у порівнянні із класичними засобами масової інформації.

Матеріал дослідження: [«Новинач»](#), [«Український Наступ»](#), [«Лачен пише»](#), [«СУСПІЛЬНЕ НОВИНИ»](#), [«СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА»](#), [«Ukraine NOW»](#), [«Телеграмна служба новин - Україна»](#), [«STERNENKO»](#), [«Верховна Рада України»](#), [«Офіс Президента»](#), [«Zelenskiy / Official»](#), [«Служба безпеки України»](#), [«Харківська ОВА»](#), [«Укрзалізниця»](#), [«Держспецзв’язку»](#), [«Раса Шевченка»](#), [«Телебачення Торонто»](#), [«Khimikdavid»](#), [«Труха ⚡ Україна»](#), [«SMMTORI»](#).

Структура кваліфікаційної роботи: вступ, два розділи, сім підрозділів, висновки та список використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 47 сторінок, основний зміст займає 43 сторінки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛІВ ЯК ІНФОРМАЦІЙНОГО МАЙДАНЧИКУ У ПЕРІОД ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

1.1. Месенджер «Телеграм» як один із популярних засобів поширення інформації у XXI столітті

У сучасному журналістичнознавстві значну увагу приділяють вивченню феномену соціальних мереж. Зараз вони відіграють важливу роль у житті майже кожної людини, тому що користувачі знаходять інформацію, працюють, відпочивають і, звичайно, спілкуються у соцмережах.

На сьогодні питання соціальних мереж є дуже актуальним для нашого життя. Це пояснюється тим, що «завдяки своїй мультифункціональності планшети, смартфони та ноутбуки поступово стають нормою з раннього дитинства, а отже, формується певна “інформаційна культура”» – так зазначає у статті А. Лук’янченко [10, с. 90]. Ці пристрої допомагають нам мати доступ до мережі інтернет. Із усього вищезазначеного випливає, що соціальні мережі – важлива частина нашого життя. «Термін “Virtual Community” (віртуальне, або мережене суспільство) запропонував Г. Рейнгольд і дав йому наступне визначення: “Віртуальні співтовариства є соціальними об’єднаннями, які виростають з мережі, коли група людей підтримує відкрите обговорення достатньо довго і людяно, для того щоб сформувати мережу особистих відносин у кіберпросторі”» [7, с. 180].

У словнику SEO-термінів подано таку дефініцію соціальної мережі: це «інтернет-співтовариство користувачів, об’єднаних за будь-якою ознакою на базі одного сайту, який і називається в цьому випадку соціальною мережею» [20]. Порівнюючи ці два визначення, можемо сказати, що словосполучення «соціальна мережа» еквівалентне слову «об’єднання» в значенні «організація людей на основі спільності мети, завдань» [13 том 5, с. 494], що відбувається

за умови наявності якоїсь спільної ознаки та діє на певних інтернет-платформах.

Із часом соціальні мережі починають розвиватися та з них виокремлюється такий їхній різновид, як месенджер. Проте на сучасному етапі немає визначення цього поняття, яке б повністю його описувало. Хоча, використовуючи власний досвід та наявну наукову літературу із цієї теми, ми можемо зробити висновок, що месенджер – це різновид соціальних мереж, у якому увага зосереджена саме на спілкуванні, адже месенджер походить від англійського «message», що в перекладі означає повідомлення [2, с. 892], а основна функція месенджера – обмін повідомленнями.

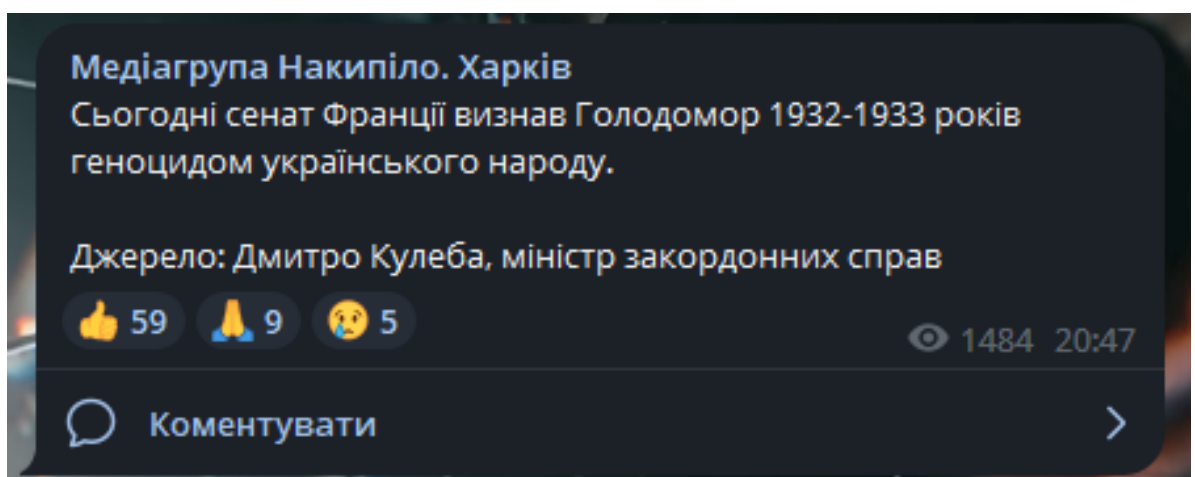
Нині існує велика кількість месенджерів, але найпопулярнішим за завантаженням на всіх платформах сьогодні є Телеграм [1] - це месенджер, програмне забезпечення для смартфонів, планшетів та ПК, яке дозволяє обмінюватися текстовими повідомленнями, графічними та відеофайлами, а також безкоштовно телефонувати іншим користувачам програми [21]. На сьогодні питання про месенджер Телеграм як спосіб комунікації недостатньо розкрито з наукового погляду. Проте ця тема є доволі цікавою та актуальною, тому наша кваліфікаційна робота присвячена цьому явищу. Телеграм уперше з'явився у 2013 році, його заснували Микола та Павло Дурови. Це прізвище може звучати знайомо, адже П. Дуров створив соціальну мережу «ВКонтакте». Ідея розробити новий інтернет-простір для спілкування з'явилася після того, як його винахідник перестав відчувати себе захищеним у своїй країні. Він розумів, що внутрішні органи безпеки прослуховують та переглядають усі інтернет-платформи й захотів створити таку, що буде мати найнадійніший захист від витоку особистої інформації користувачів. Саме через цю основну ідею месенджер «Телеграм» у 2018 році заблокували на території Росії, але вже у 2020 році депутати Держдуми від партії "Справедлива Росія" підготували законопроект про скасування всіх обмежень [6]. Незважаючи на складний шлях розроблення та становлення, Телеграм наразі є однією із найпопулярніших інтернет-платформ для спілкування. Це зумовило його

розширення та розвиток. Із плином часу в месенджері, крім звичайних діалогів та бесід, з'явилися публічні канали. Проте етика використання Телеграму для новин може викликати питання, адже додаток був створений російськими розробниками, що не виключає його контроль спецслужбами. Хоча месенджер пропонує такі переваги, як миттєвий доступ до широкого спектру джерел новин та можливість брати участь в обговореннях, але розгляд питання доцільності використання застосунку із російським корінням повинно мати місце у майбутньому.

Канал – нове явище для інтернет-простору та соціальних мереж. На сьогодні термін «канал» не має точної дефініції. Проте слово «канал» є полісемантичним і одне з його значень сформульовано так: «Шлях поширення чого-небудь» [14, том 4, с. 86]. Відповідно для соціальних мереж термін «канал» визначаємо як засіб поширення інформації в інтернет-просторі на базі певної соціальної мережі, а канали месенджера «Телеграм» розуміємо як засіб поширення інформації в інтернет-просторі месенджера «Телеграм».

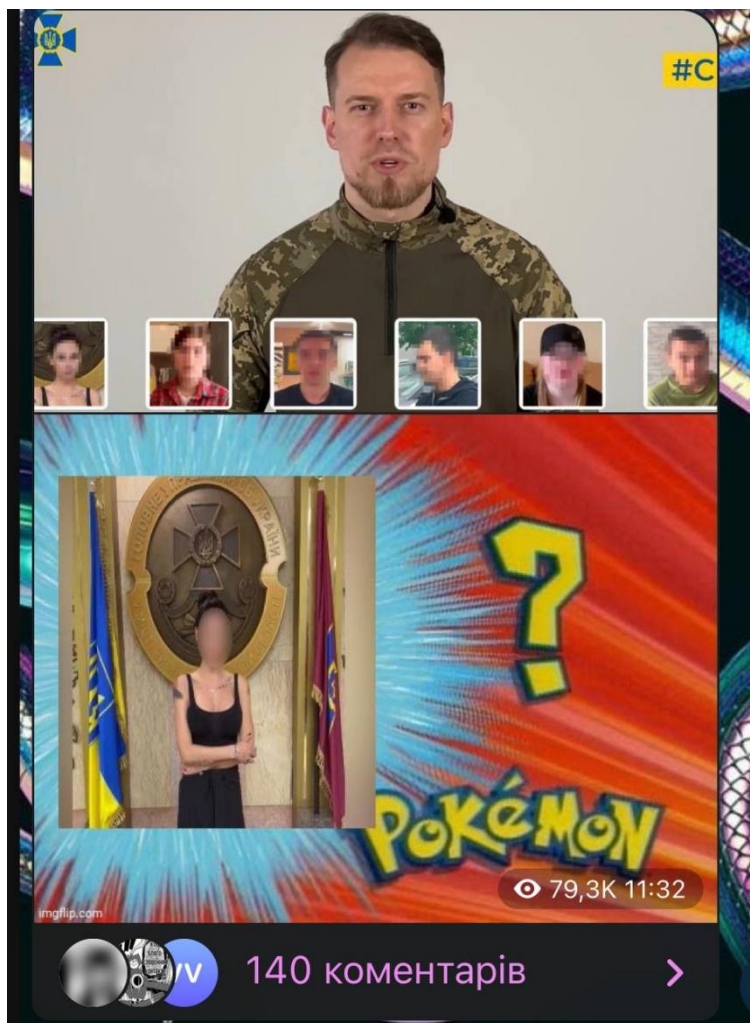
У свою чергу, канал складається з постів, які можуть бути різних видів: текстові, візуальні, аудіо, відео, опитування (Див. додатки 1–5).

Додаток 1

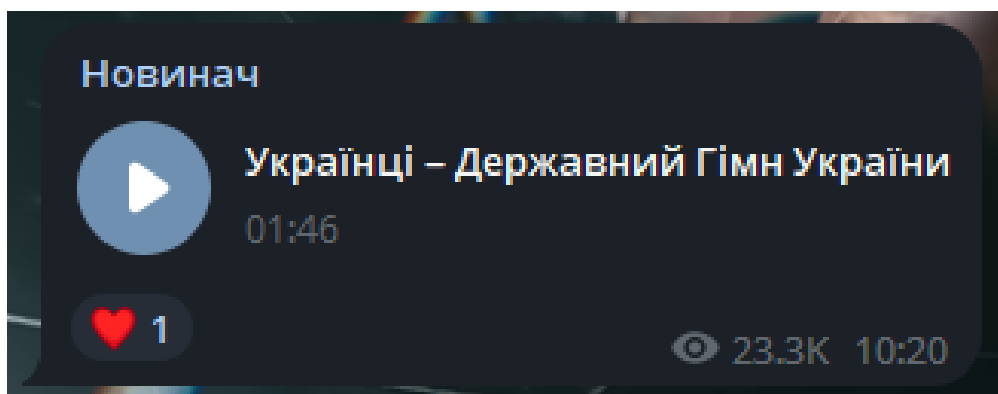
Приклад текстового посту в месенджері «Телеграм» (<https://t.me/nakipelovo/27488>).

Додаток 2

Приклад візуального посту в месенджері «Телеграм» (<https://t.me/ukrnastup/78544>).

Додаток 3

Приклад аудіопосту в месенджері «Телеграм» (<https://t.me/novinach/5386>).

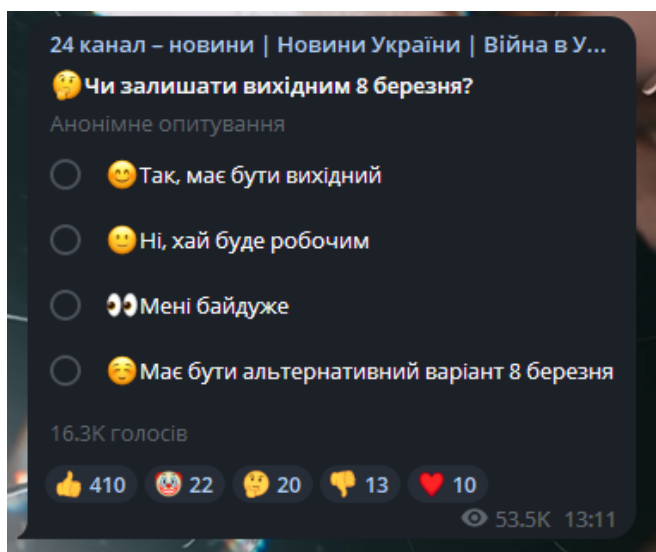
Додаток 4

Приклад відеопосту в месенджері «Телеграм»

(<https://t.me/suspilnenews/20705>).

Додаток 5

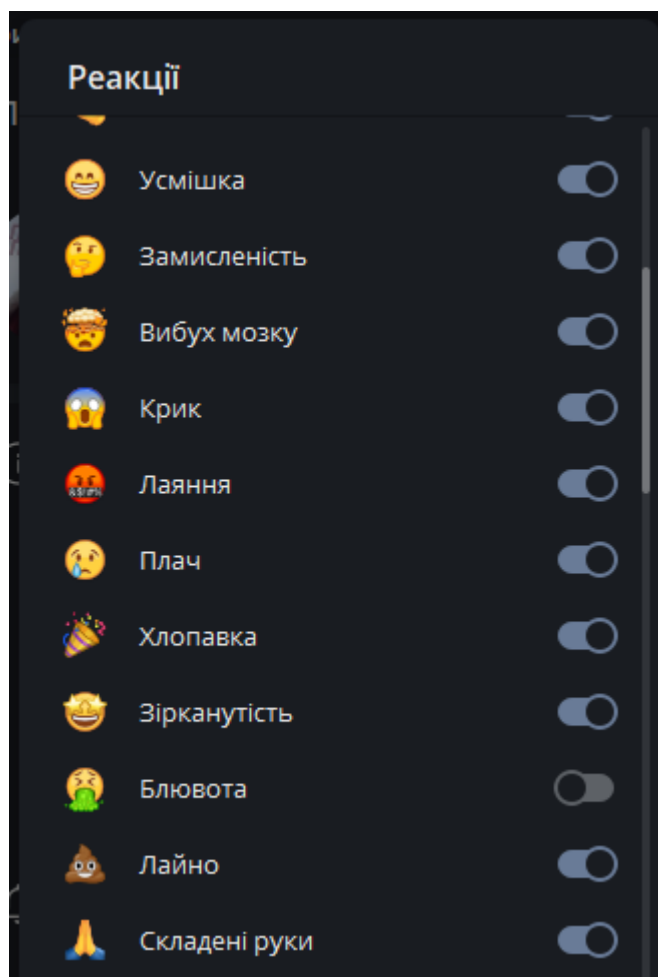
Приклад посту-опитування в месенджері «Телеграм»

(https://t.me/channel24_ua/78601).

За допомогою постів новинарні телеграм-канали спілкуються зі своїми читачами, відстежуючи їх реакцію. Це можна перевірити, побачивши кількість переглядів. Деякі канали також додають функцію оцінки постів смайликами. На сьогодні, після багатьох оновлень, функціонал реакцій доволі розширився,

порівнюючи із початковою версією, проте адміністратори каналів мають змогу редагувати, які саме смайлики читачі можуть використовувати для реакцій (Див. додаток 6).

Додаток 6

Приклад налаштування реакцій в налаштуваннях Телеграм-каналу.

Найбільш ефективним способом відстеження реакції на пости залишається спілкування читачів у коментарях. Ця функція в телеграмі з'явилася відносно недавно, що дає змогу адміністраторам Телеграм-каналів відстежувати реакцію аудиторії та коригувати подальшу медіа-діяльність.

Підсумовуючи, соціальні мережі стали невід'ємною частиною сучасної журналістики, інтегруючись із нашим повсякденним життям. Широке використання планшетів, смартфонів, ноутбуків сприяло формуванню

«інформаційної культури», де значну роль відіграють соціальні мережі. Соціальні мережі визначаються як інтернет-спільноти, які об'єднують користувачів на основі спільної мети та працюють на певних платформах. У сфері соціальних мереж месенджери з'явилися як окремий тип, головним чином зосереджений на спілкуванні. Телеграм, один з найпопулярніших месенджерів на сьогодні, пропонує різні функції, наприклад, обмін текстовими повідомленнями, файлами, голосовими та відео дзвінками. Незважаючи на своє походження та етичні міркування, пов'язані з його використанням для новин, Телеграм набув популярності завдяки надійному захисту інформації користувачів. Розвиток месенджера призвів до появи публічних каналів, які служать засобом поширення інформації для більшості користувачів. Канали складаються з різних типів дописів, включаючи текстові, візуальні, аудіо, відео та опитування, за допомогою яких канали новин взаємодіють зі своїми читачами. Відстеження реакції та залучення, наприклад, переглядів, оцінок і коментарів, дозволяє адміністраторам відповідним чином коригувати свою медіа-діяльність. Оскільки соціальні мережі продовжують розвиватися, вивчення їх впливу та ефективності в журналістиці залишається цікавою та актуальною темою для подальших досліджень.

1.2. Використання журналістських жанрів на платформі месенджера «Телеграм»

Телеграм стає все більш популярним засобом спілкування та обміну інформацією, особливо серед журналістів. Ця програма надає ЗМІ унікальний простір для взаємодії зі своєю аудиторією, наприклад, шляхом обміну новинами, проведення інтерв'ю або використання інших різних журналістських жанрів для подання інформації в стислій формі. Платформа пропонує різноманітні жанри, такі як замітки, статті, огляди, експертні думки, звіти та розслідування. Кожен жанр служить різним цілям і має унікальний стиль подання. Замітки, наприклад, призначені для інформування читачів про

поточні події, тоді як експертні думки пропонують погляд автора на конкретну проблему. Огляди часто заглиблюються в тему, пропонуючи читачам детальніше поглянути на контекст події чи явища, тоді як репортажі та розслідування мають на меті розкрити приховану істину та викрити злочини. Використовуючи ці жанри, автори на платформі «Телеграм» можуть зв'язуватися зі своєю аудиторією, надавати цінну інформацію для читачів про навколишній світ. Канали – це засіб реалізації цього зв'язку, так як з їх допомогою можна поширювати новини, інтерв'ю, огляди тощо.

У Телеграмі так само можна виділити використання аналітичних та інформаційних жанрів журналістики, які служать для надання читачам глибокого розуміння, критичного аналізу та об'єктивної інформації з широкого кола тем. Ці жанри виходять за рамки базових новинних репортажів і спрямовані на глибше вивчення складних питань, аналіз різних точок зору та пропонування повного розуміння аудиторії. Ми окреслили особливості та значення аналітичних та інформаційних жанрів у журналістиці. Аналітична журналістика передбачає дослідження фактів, даних і подій для виявлення закономірностей, зв'язків і глибинних причин, зосереджуючись на контекстуалізації новин, вивченні наслідків подій і наданні читачам глибшого розуміння складних питань [4, 148]. Основні характеристики аналітичної журналістики включають розслідування, експертний аналіз, контекстуалізацію, синтез та інтерпретацію. Журналісти-аналітики часто беруть участь у розслідуваннях, щоб виявити приховану інформацію, викрити правопорушення або пролити світло на важливі суспільні проблеми. Мета журналістського розслідування полягає не лише у повідомленні про проблемні аспекти, але й у сприянні виникненню адекватних реакцій з боку влади та суспільства [5, 151]. Журналісти можуть проводити інтерв'ю, переглядати документи та аналізувати дані, щоб виявити нові ідеї та кинути виклик переважаючим наративам. У Телеграмі жанр журналістського розслідування ще не досяг піку свого розвитку, як, наприклад, на платформі Ютуб, проте поступово набирає популярності, про що ми поговоримо у наступному розділі.

Аналітична журналістика часто передбачає консультації з експертами, дослідниками та аналітиками для надання експертних думок і тлумачень [3, 115]. Ці ідеї допомагають читачам орієнтуватися в складних темах, пропонуючи спеціальні знання та бачення, які концентруються у таких жанрах як огляд, коментар та рецензія. Такі тексти є розповсюдженими у Телеграм-каналах, існують навіть окремі канали, які зосереджуються на експертних жанрах аналітичної журналістики, які ми розглянемо у практичному розділі.

Журналісти-аналітики виходять за рамки репортажів на поверховому рівні, щоб надати історичний, соціальний і політичний контекст. Вони досліджують передумови подій, аналізують відповідні тенденції та оцінюють вплив минулих рішень, щоб забезпечити більш детальне розуміння поточних проблем, що зумовлює контекстуалізацію інформації. Для Телеграм-каналів швидкість та лаконічність є основними пріоритетами, тому таке широке охоплення аналізу трапляється на цій платформі дуже рідко. Навпаки, відсутність глибокого аналізу та дослідження теми стає проблемою деяких Телеграм-каналів. Наприклад, канал «Труха ⚡ Україна» став відомим через оперативність новин, проте з часом читачі і медіакритики помітили, що редактори не звертають увагу на етичність та безпечність інформації. Те саме стосується синтезу та інтерпретації. Аналітична журналістика часто синтезує кілька джерел інформації, даних і точок зору, щоб забезпечити комплексний аналіз [11, 177]. Журналісти прагнуть встановити зв'язки, виявити закономірності та пропонувати обґрунтовані інтерпретації, які виходять за рамки простого повідомлення фактів. Телеграм-канали не завжди відповідають цьому критерію, що натякає на низький розвиток аналітичних жанрів на цій платформі.

Інформаційна журналістика є важливою складовою сучасного суспільства, яка слугує засобом інформування громадськості щодо ключових питань, що впливають на її життя [19, 150]. Ці жанри орієнтовані на надання об'єктивної та точної інформації, даючи читачам глибоке розуміння різноманітних тем, починаючи від останніх наукових проривів і технологічних досягнень до

розуміння світу здоров'я, культури тощо. Подаючи інформацію в чіткій і стислій формі, інформаційна журналістика дає читачам можливість приймати обґрунтовані рішення, чи то в особистому житті, чи в контексті більших суспільних проблем. Завдяки своїй відданості фактичній точності та неупередженому висвітленню інформаційна журналістика відіграє життєво важливу роль у формуванні суспільного дискурсу та сприянні більш поінформованому та заангажованому громадянству.

Репортаж є основою інформаційних жанрів у журналістиці, який передбачає надання своєчасних і фактичних звітів про події, події та історії [12, 209]. Звіти про новини зосереджені на наданні основних фактів, включаючи ключових гравців, місця, дати та відповідні деталі, що стосуються новини. Ці репортажі спрямовані на об'єктивне представлення інформації, що дозволяє читачам сформувати власне розуміння подій. Замітка в журналістиці відноситься до короткого, лаконічного і зазвичай неофіційного тексту, який фіксує важливі деталі події, спостереження або розмови [16, 359]. Нотатки часто робляться під час прес-конференцій, зустрічей або роботи на місцях, щоб записати ключові моменти, цитати та важливу інформацію. Вони служать для журналістів орієнтиром під час розробки статті чи звіту. Нотатки, як правило, використовуються журналістами для внутрішніх справ і не публікуються безпосередньо, але вони забезпечують основу для подальших репортажів і оповідань. Звіти в журналістиці часто є результатом поглиблених розслідувань, досліджень або розгляду конкретних тем. Вони надають детальний виклад фактів, доказів і даних, що стосуються розглянутої теми. Звіти можуть включати такі розділи, як резюме, методологія, основні висновки, аналіз і рекомендації. Вони, як правило, довші та більш формальні, ніж інші журналістські жанри, спрямовані на забезпечення всебічного розуміння теми [17, 138]. Інтерв'ю – це журналістський жанр, який передбачає розмову між журналістом та джерелом, часто особою, яка має досвід або причетність до певної теми [18, 117]. Розмову можна проводити особисто, по телефону або через різні цифрові платформи. Вони є цінним інструментом для

збору інформації з перших вуст, думок та ідей від ньюсмейкерів, експертів або осіб, безпосередньо причетних до певної події чи теми. Інтерв'ю може мати різні формати, такі як формат запитань і відповідей або більш розмовний підхід, і вони мають на меті отримати цінну інформацію, надати точки зору та створити цитати для використання в новинних статтях, репортажах або думках. Отже, ми конкретизували актуальні у сучасному медіа-просторі жанри журналістики, як аналітичні, так і інформаційні. Тепер слід розібрати як в теорії ці жанри використовуються у месенджері «Телеграм».

Після повномасштабного вторгнення росії в Україну, кількість українців, що користуються застосунком «Телеграм» стало значно більше. Це явище пов'язано з тим, що месенджер надає зручний функціонал, який дозволяє спілкуватись із близькими та поширювати інформацію. Актуальна інформація про стан подій була дуже потрібна в цілодобовому режимі. Офіційні джерела та традиційні засоби інформації з огляду на складну структуру фільтрації і перевірки інформації, зумовлену воєнним станом та стандартами журналістики були не в змозі подавати оперативну інформацію. Тож інформаційну нішу заповнили Телеграм-канали, в яких пересічні користувачі розповсюджували інформацію. Ця тенденція розвинулась до того, що у сучасному медіа-просторі більшість інфлюенсерів мають свій Телеграм-канал. Це стосується як окремих особистостей, так і різноманітних проєктів, в тому числі традиційних ЗМІ. Різнманітні офіційні видання мають Телеграм-канал, де дублюють новини та залучають користувачів до обговорення.

Таким чином, Телеграм можна вважати платформою для розвитку новітніх журналістських жанрів, адаптованих під короткий формат/бріф-формат посту у соцмережах.

Інформаційні жанри є більш звичним явищем для Телеграм-каналів, адже основна їх функція полягає у передачі даних та сповіщенні про певні події. Замітка є найпоширенішим жанром, який використовують телеграм канали, коротко окреслюючи новини. Репортаж також є доволі поширеним варіантом, тоді як інтерв'ю та звіт майже не зустрічаються серед інформаційного потоку.

Аналітичні жанри представлені меншістю текстів, у порівнянні із інформаційними. Це пов'язано із тенденцією збереження лаконічності та оперативності у контенті Телеграм-каналів, яка не є характерною для аналітичних жанрів. Розслідування та експертні думки тільки набирають популярності та побутують на окремих каналах, які або є особистою сторінкою медійної особистості, або визначають специфіку тематики як використання цих жанрів журналістики. У практичному розділі ми обговоримо конкретні випадки.

Отже, соціальний майданчик у вигляді Телеграм-каналів динамічно розвивається в українському медіа-світі, розширюючи можливості та використання журналістських жанрів.

1.3. Поширення Телеграм-каналів у період повномасштабної війни в Україні

Під час повномасштабної війни в Україні Телеграм-канали стали ключовим середовищем як для професійних журналістів, так і для громадських діячів, щоб ділитися оновленнями в реальному часі, свідченнями очевидців та альтернативними поглядами на конфлікт. Тому дослідження поширення та впливу Телеграм-каналів у цей період є важливим компонентом розвитку сучасного медіа.

По-перше, Телеграм забезпечує миттєве розповсюдження інформації. Функції обміну повідомленнями месенджера дозволяють швидко передавати новини та оновлення. Журналісти та активісти використовували Телеграм-канали, щоб у режимі реального часу ділитися свіжими новинами, у тому числі з передової. Оперативність месенджера "Телеграм" дозволила швидко доносити інформацію до широкої аудиторії, надаючи їм своєчасні новини про ситуацію, що розгортається.

По-друге, громадянська журналістика та масова звітність також має велике значення. Телеграм відіграв важливу роль у розширенні можливостей

громадських журналістів та окремих людей на місцях для звітування та прямого обміну інформацією. Ці масові репортери використовували канали, щоб задокументувати та поширити свій досвід, зафіксувавши людську сторону конфлікту та проливши світло на менш відомі аспекти війни. Їхні звіти часто надавали альтернативні точки зору та бачення з перших вуст, які доповнювали традиційне висвітлення в ЗМІ.

По-третє, незалежні та альтернативні медіа-канали у месенджері «Telegram» стали платформою для процвітання незалежних та альтернативних медіа. Ці канали слугували джерелом новин та аналізу, представляючи точки зору, які, можливо, не висвітлювалися широко в основних ЗМІ. Незалежні журналісти та медіаорганізації використовували Telegram, щоб охопити ширшу аудиторію та надати критичний аналіз, розслідування та статті про війну.

По-четверте, Telegram-канали зробили вагомий внесок у розвиток координації гуманітарних зусиль під час конфлікту. Волонтерські групи, активісти та організації використовували платформу для обміну інформацією про переміщених осіб, розподіл екстреної допомоги та кампанії зі збору коштів. Telegram-канали стали центром для зв'язку між людьми та ресурсами, дозволяючи ефективну координацію та підтримку постраждалих громад.

Хоча Telegram-канали надали цінний простір для обміну інформацією, вони також створили проблеми, пов'язані з дезінформацією та пропагандою. Як і на будь-якій онлайн-платформі, через канали були випадки поширення оманливої інформації. Децентралізований характер месенджера полегшив зловмисникам поширення дезінформації, чуток і пропаганди. Журналістам і читачам довелося бути обережними і перевіряти інформацію з інших джерел. Повертаючись до історії застосунку, ми розуміємо, що росія також використовує цю платформу для поширення своєї інформації, що буквально робить Telegram полем бою інформаційних битв.

Важливо зазначити, що вплив Telegram-каналів відрізнявся залежно від конкретного охоплення. Деякі канали мали велику кількість підписників і

значний вплив, тоді як інші обслуговували більш нішеву або локалізовану аудиторію. Незважаючи на це, платформа «Телеграм» відіграла вирішальну роль в інформаційній екосистемі під час повномасштабної війни в Україні, надаючи альтернативний простір для поширення новин, громадянської журналістики та обміну інформацією та ідеями.

1.4. Висновки до розділу 1

Підсумовуючи, розвиток соціальних мереж і застосунків для обміну повідомленнями, таких як Телеграм, став невід'ємним аспектом сучасної журналістики та нашого повсякденного життя. Ці платформи пропонують універсальний простір для обміну інформацією, спілкування та взаємодії. Зокрема, Телеграм набув величезної популярності завдяки різноманітним функціям і надійному захисту інформації користувачів, незважаючи на деякі етичні сумніви щодо його російського походження.

Запровадження публічних каналів у Телеграм ще більше розширило його функціональність, дозволивши розповсюджувати інформацію для більш широкої аудиторії. Ці канали містять різноманітні типи дописів, як-от текстові, візуальні, аудіо, відео та опитування, що полегшує взаємодію між стрічками новин та їхніми читачами. Адміністратори можуть відстежувати реакцію аудиторії та залучення за допомогою переглядів, оцінок і коментарів, дозволяючи їм відповідно коригувати свою медіа-діяльність. Однак глибина аналізу та дослідження Телеграм-каналів часто обмежена через наголос платформи на швидкості та стислості.

Використання журналістських жанрів на платформі Телеграм надає каналам унікальний простір для взаємодії зі своєю аудиторією та представлення інформації в різних форматах, включаючи замітки, статті, думки експертів, огляди, репортажі, розслідування і так далі. Ці жанри служать різним цілям та мають різні стилі подання. Аналітичні та інформаційні жанри відіграють вирішальну роль у забезпеченні читачів

розумінням, критичним аналізом та об'єктивною інформацією. Аналітична журналістика включає розслідування, експертний аналіз, контекстуалізацію, синтез та інтерпретацію, тоді як інформативна журналістика зосереджується на доставці об'єктивної та точної інформації, реалізуючи це у жанрах репортажу, замітки, інтерв'ю та звіту.

Під час повномасштабної війни в Україні Телеграм-канали стали життєво важливим джерелом інформації для багатьох українців. Зручність і функціональність месенджера дозволяють людям отримувати доступ до оновлень новин у реальному часі та брати участь в обговореннях. Збільшення кількості Телеграм-каналів в українському медіа-просторі розширило можливості та використання журналістських жанрів. Якщо в Телеграм-каналах поширені інформаційні жанри, як-от новини та замітки, то аналітичні жанри – розслідування та висновки експертів – поступово продовжують набирати популярність. Однак стислість і ефективність Телеграм-контенту створюють проблеми для розробки більш широких аналітичних жанрів. Динамічний розвиток каналів підкреслює потенціал платформи як простору для поширення журналістських жанрів. Використання цих жанрів у застосунку «Телеграм» допомагає зв'язувати журналістів зі своєю аудиторією, надавати цінну інформацію та робити внесок у загальний медіа-простір.

Широке використання Телеграм-каналів під час повномасштабної війни в Україні демонструє зростаючу важливість платформ соціальних мереж під час конфлікту. Ці платформи забезпечують оновлення в реальному часі, обмін інформацією та аналіз. Проте вкрай важливо враховувати надійність і достовірність джерел на таких платформах і підтримувати критичний настрій під час взаємодії з інформацією, що надається.

РОЗДІЛ 2

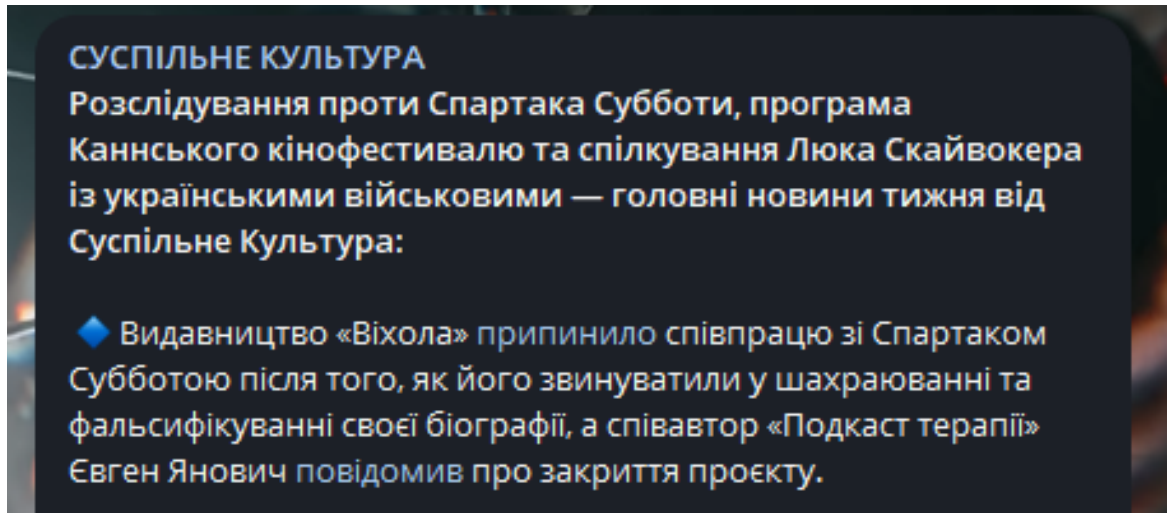
ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛІВ ЯК ІНФОРМАЦІЙНОГО МАЙДАНЧИКУ У ПЕРІОД ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

2.1. Приклади аналітичних жанрів у Телеграм-каналах під час повномасштабної війни в Україні

У той час як такі інформаційні жанри, як новини та замітки, переважають у Телеграм-каналах, спостерігається зростання поширеності аналітичних жанрів, оскільки користувачі прагнуть більш комплексного та критичного погляду на поточні події та проблеми. Аналітичні жанри журналістики пропонують користувачам простір для поглибленого дослідження, експертного аналізу, контекстуалізації, синтезу та інтерпретації різноманітних тем.

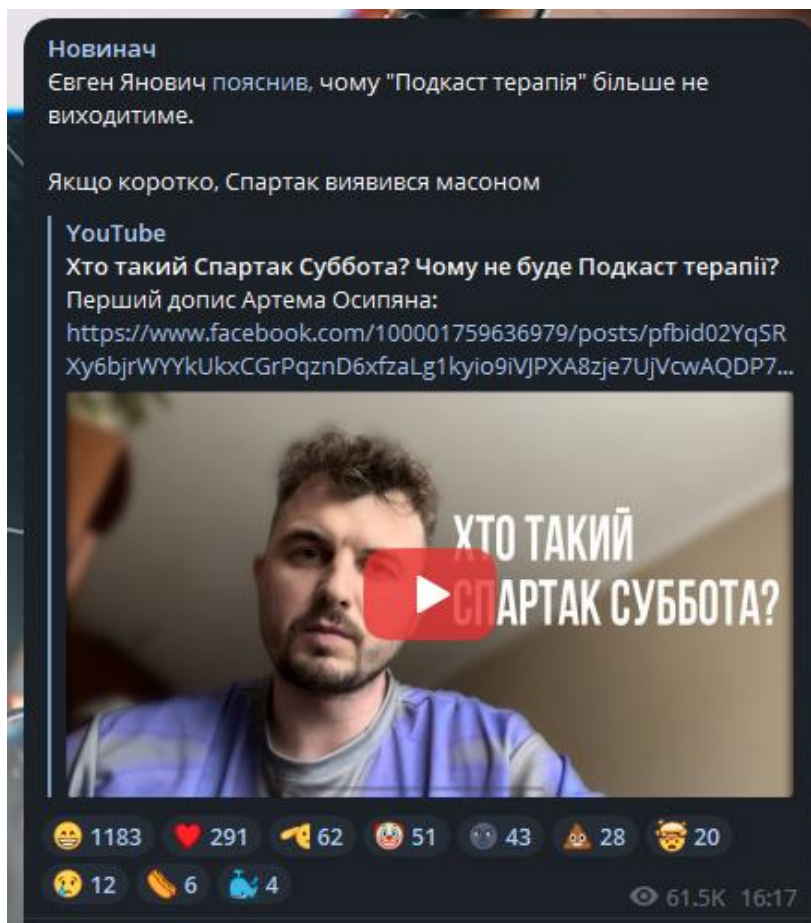
Репортажі-розслідування – один із аналітичних жанрів у Телеграм-каналах, які набирають популярність. Вони передбачають ретельне дослідження, збір даних і розкриття прихованої інформації, щоб пролити світло на важливі питання [12, 209]. Телеграм може дозволяти журналістам ділитися результатами своїх розслідувань безпосередньо зі своєю аудиторією, оминаючи традиційні ЗМІ. Така пряма комунікація створює відчуття прозорості та підзвітності, оскільки читачі можуть спілкуватися з журналістами та ставити запитання щодо їхніх розслідувань. Проте репортажі-розслідування на базі Телеграм-каналів, зустрічаються посиланнями на повну версію на інших платформах. Наприклад, під час резонансного розслідування Іллі Полудьонного про Спартака Субботу багато новинарних каналів відстежували хронологію подій (Див. додаток 7-8).

Додаток 7

Приклад висвітлення процесу розслідування у Телеграм-каналах (https://t.me/suspilne_culture/2692).

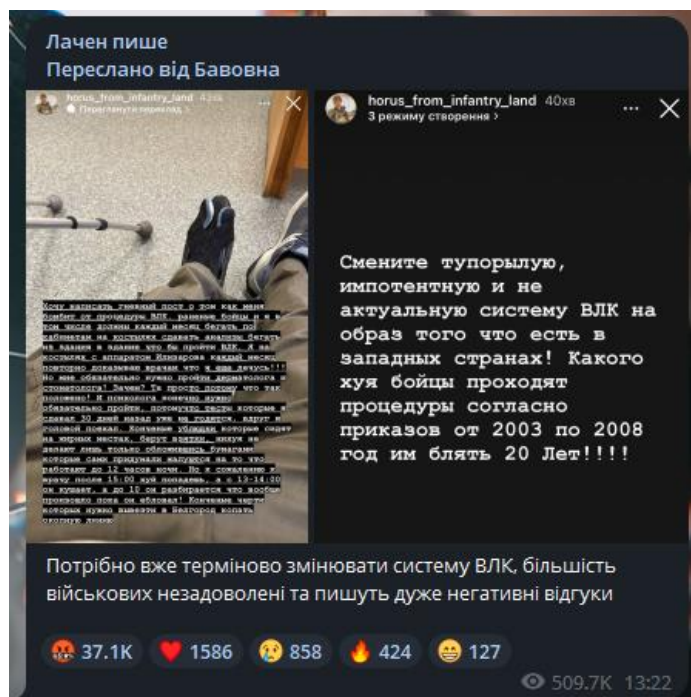
Додаток 8

Приклад висвітлення процесу розслідування у Телеграм-каналах (<https://t.me/novinach/34817>).

Також дотичний до жанру розслідування є Телеграм-канал Ігоря Лаченкова «Лачен пише», де він опублікував розвінчання системи ВЛК від своїх знайомих військових, які мали досвід із цією установою (Див. додаток 9).

Додаток 9

Приклад висвітлення процесу розслідування у Телеграм-каналі (<https://t.me/lachentyt/29643>).

Значне місце в аналітичній журналістиці займають експертні коментарі. Телеграм-канали можуть запрошувати експертів, науковців і професіоналів, щоб надати свої думки та аналіз певних проблем. Ці експертні думки сприяють більш тонкому розумінню складних проблем і надають цінний контекст для читачів. Телеграм-канали дозволяють журналістам проводити обговорення в прямому ефірі, інтерв'ю або сесії запитань і відповідей, забезпечуючи взаємодію між експертами та аудиторією в реальному часі, але цією функцією вони користуються доволі рідко (Див. додаток 10).

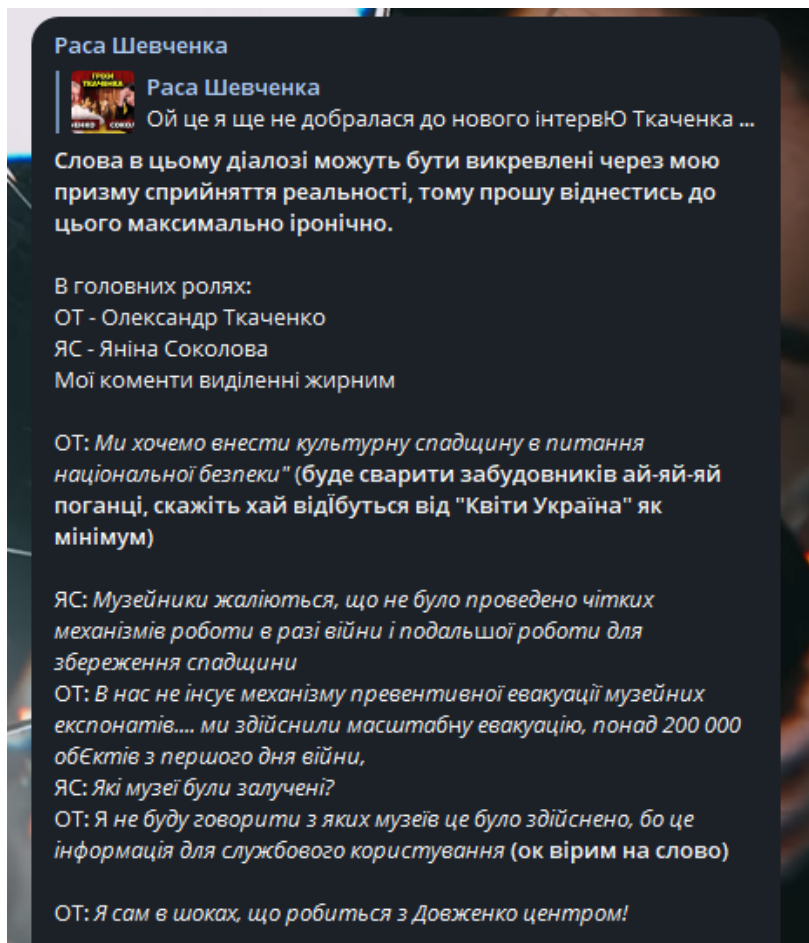

Приклад запрошення на експертний прямий ефір у Телеграм-каналі (<https://t.me/smmtori/676>).

Жанр рецензій в Телеграм-каналах служить цінною формою журналістики, що дозволяє користувачам ділитися своїми думками, оцінками та оцінками різних продуктів, послуг, подій або культурних робіт. Телеграм-канали є ідеальною платформою для жанру рецензії, дозволяючи людям висловлювати свій досвід і рекомендації в стислій та доступній формі. На цій платформі рецензії можуть охоплювати широкий спектр тем, зокрема фільми, книги, ресторани, туристичні напрямки, технологічні гаджети тощо.

Рецензенти в Телеграм часто використовують мультимедійні можливості платформи, щоб надати якнайповнішу інформацію. Вони можуть містити зображення, відео чи аудіозаписи, забезпечуючи візуальне чи звукове представлення перевіреного елемента, додаючи глибини їхнім оцінкам (Див. додаток 11).

Додаток 11

Приклад рецензії на інтерв'ю (https://t.me/rasa_shevchenka/3545).

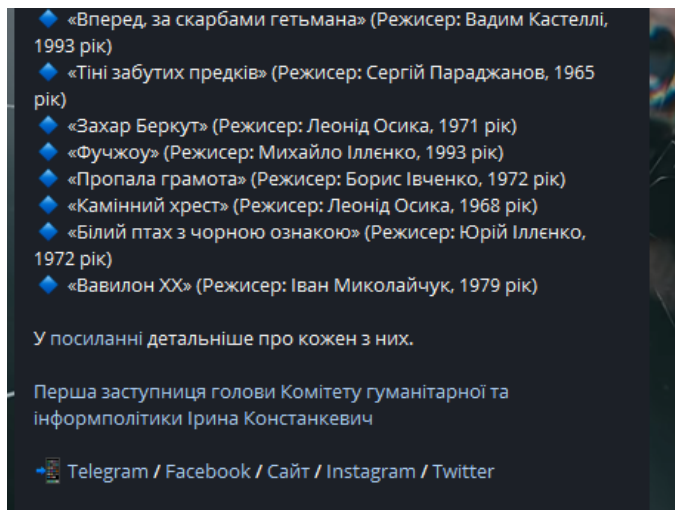
Жанр рецензії в Телеграм-каналах дозволяє користувачам отримати користь від особистого досвіду інших, перш ніж зробити власний вибір. Незалежно від того, який фільм подивитися, який ресторан відвідати чи який продукт купити, читання оглядів допомагає користувачам приймати зважені рішення на основі точок зору інших споживачів. Телеграм-канали створюють спільноту рецензентів і читачів, сприяючи взаємодії між однодумцями, які

мають схожі інтереси. Одним із помітних аспектів жанру рецензії у Телеграм є акцент на особистих думках. Рецензенти мають свободу висловлювати свої суб'єктивні погляди та вподобання, що додає їхнім оцінкам автентичності та індивідуальності. Телеграм-канали часто залучають різноманітних рецензентів, кожен зі своїми унікальними смаками та поглядами, надаючи читачам різноманітні точки зору для розгляду. Крім того, канали у месенджері дозволяють миттєво спілкуватися між рецензентами та читачами. Читачі можуть коментувати відгуки, ставити запитання, шукати роз'яснень або ділитися власним досвідом, створюючи динамічне та інтерактивне середовище. Таке двостороннє спілкування підвищує цінність жанру рецензії в Телеграм, оскільки воно сприяє діалогу, дебатам і обміну ідеями.

Окрім індивідуальних, Телеграм-канали також містять колективні рецензії або рейтинги, складені адміністраторами чи редакторами каналу. Ці добірки містять підібраний вибір найкращих або найвизначніших предметів у конкретній категорії, пропонуючи читачам стислий огляд і економлячи час у процесі прийняття рішень (Див. додаток 12).

Додаток 11

Приклад вижимки із колективної рецензії в Телеграм-каналі (<https://t.me/verkhovnaradaukrainy/49651>).

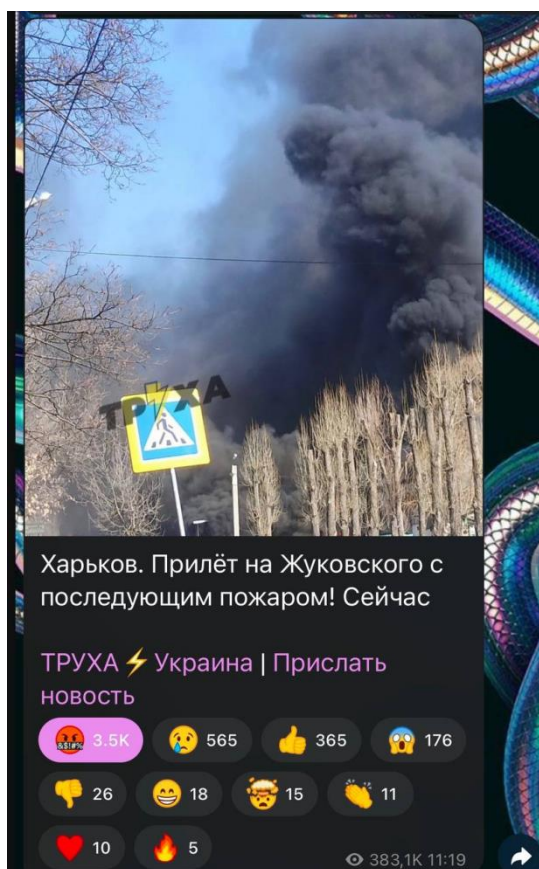
Жанр рецензії в Телеграм-каналах став приносити вплив на формування споживчого вибору, інформування про культурні смаки та спрямування людей до високоякісних продуктів, послуг або досвіду. Це розширює можливості користувачів, надаючи їм доступ до безлічі думок і рекомендацій, дозволяючи їм орієнтуватися у великій кількості варіантів, доступних на сучасному ринку.

Однак читачам важливо підходити до рецензій у Телеграм-каналах з критичним настроєм. Не всі рецензенти можуть мати однаковий досвід або базові знання, а особисті упередження можуть впливати на остаточну думку. Бажано розглянути кілька рецензій, знайти спільні риси чи закономірності та оцінити довіру до рецензентів, перш ніж приймати рішення, засновані виключно на одній рецензії. Загалом, жанр рецензії в Телеграм-каналах пропонує зручну та інтерактивну платформу для людей, щоб поділитися своїм досвідом та оцінками. Це покращує прийняття рішень споживачами, сприяє залученню спільноти та сприяє демократизації інформації, дозволяючи користувачам робити більш обґрунтований вибір у повсякденному житті.

Контекстуалізація є ще одним важливим аспектом аналітичних жанрів у Телеграм-журналістиці. Аналізуючи події в ширшому контексті, канали можуть допомогти читачам зрозуміти історичне, соціальне чи політичне підґрунтя певної проблеми.

Надання контексту має вирішальне значення для виховання критичного мислення та запобігання поширенню поверхової або оманливої інформації. Платформа «Телеграм» дозволяє журналістам стисло представляти свої аналізи, полегшуючи читачам сприйняття та поширення цієї контекстуальної інформації. У період інформаційного потоку під час повномасштабної війни в Україні цей критерій є дуже важливим, адже боротьба із ворогом ведеться на медіа-фронті так само запекло, як і на фізичному. Проте деякі канали на користь швидкості та стислості ігнорують аналітику критичності ситуації та контексту. Наприклад, канал «Труха ⚡ Україна» отримав негативну популярність через те, що вони розміщали результати «прильотів» одразу після влучання, що допомагало ворогу корегувати наступні удари (Див. додаток 13).

Додаток 13

Приклад шкідливої публікації в Телеграм-каналі (<https://t.me/truexanewsua/36190>).

Отже, Телеграм-канали дозволяють журналістам синтезувати різні точки зору, дані та джерела в послідовні оповіді чи пояснення. Пропонуючи свої інтерпретації, журналісти можуть провести читачів через тонкощі історії та допомогти їм сформулювати обґрунтовану думку. Аналітичні жанри в Телеграм-журналістиці дають можливість глибше заглибитися в тему, безпосередньо спілкуватися з аудиторією та пропонувати критичні думки для аналізу. Формат швидкості і стислості платформи може створювати проблеми для комплексних аналітичних матеріалів, але вони також заохочують стислу та ефектну презентацію інформації. Оскільки Телеграм продовжує розвиватися та набувати популярності як інструмент комунікації, очікується, що розвиток і дослідження аналітичних жанрів зростатимуть. Це розширення сприятиме більш надійному та різноманітному медіа-простору, де журналісти зможуть надавати глибокий аналіз, експертні думки, контекстуалізацію, синтез та інтерпретацію, зрештою сприяючи інформованим дискусіям і кращому розумінню світу навколо нас.

2.2. Приклади інформаційних жанрів у Телеграм-каналах під час повномасштабної війни в Україні

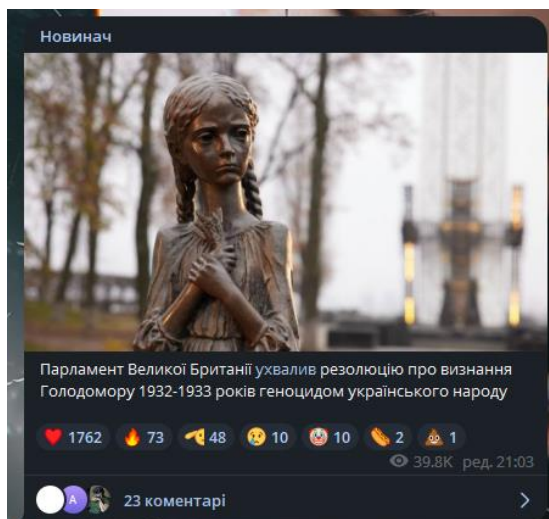
Інформаційні жанри, зокрема тематичні статті, репортажі, замітки та інтерв'ю, відіграють вирішальну та багатогранну роль у Телеграм-каналах, слугуючи цінним джерелом об'єктивної та, у більшості випадків, надійної інформації для користувачів. Ці жанри використовують для інформування, навчання та залучення аудиторії, надаючи вичерпне висвітлення новин, їх аналіз та різноманітні погляди на широкий спектр тем і подій. Інформаційні матеріали можуть охоплювати різні теми, зокрема політику, технології, спорт і розваги. Вони можуть надати екстрені новини, поглиблене висвітлення та експертний аналіз, а також висвітлити важливі події та тенденції [9, 66].

З іншого боку, інформаційні матеріали у месенджері «Телеграм» можуть зосереджуватися на конкретних темах і надавати користувачам цінну інформацію, підказки та поради щодо того, як покращити свої навички чи знання у певній галузі. Інформаційні жанри можуть сприяти жвавим дискусіям, дебатам і взаємодії між користувачами, створюючи відчуття спільності та спільних інтересів. Для взаємодії із аудиторією Телеграм-канали використовують функцію коментарів. Крім того, інформаційні жанри також можуть мати різні формати, наприклад текст, зображення, відео, подкасти тощо. Вони можуть створюватися окремими особами, організаціями чи групами, і можуть бути адаптовані до різних аудиторій і цілей. Вони пропонують різноманітний і динамічний простір джерел інформації, до яких користувачі можуть отримати доступ і використовувати їх для збагачення свого розуміння навколишнього світу. Таким чином, інформаційні жанри є важливою частиною Телеграм-каналів, які надають користувачам цінне, різноманітне та цікаве бачення, яке може інформувати, навчати та надихати їх. Охоплюючи широкий спектр тем, подій і перспектив, Телеграм-канали дозволяють користувачам бути в курсі подій, розширювати свої знання та спілкуватися з іншими, хто поділяє їхні інтереси та пристрасті.

Найбільш поширеним жанром у телеграм-журналістиці є замітка. Раніше ми уже згадували про особливості тенденції до оперативного та лаконічного подання інформації у Телеграмі, тому замітка є ідеальним варіантом для висвітлення подій.

Замітка в Телеграм-каналах має кілька переваг, які забезпечують їй популярність та ефективність у процесі передачі інформації. По-перше, вона характеризується стислим форматом, що дозволяє коротко, але змістовно охопити ключові аспекти події чи проблеми (Див. додаток 14). Це особливо важливо в умовах швидкого темпу життя та постійного потоку інформації, коли користувачі шукають компактні огляди новин.

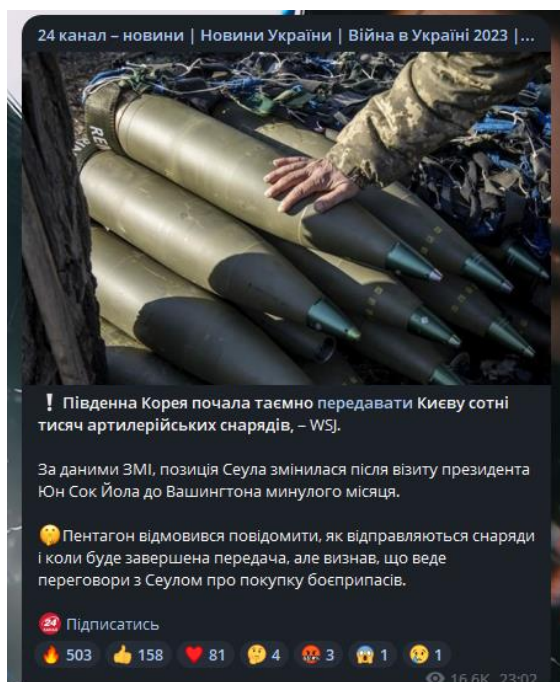
Додаток 14

Приклад замітки у Телеграм-каналі (<https://t.me/novinach/36002>).

По-друге, структура замітки включає заголовок, підзаголовки та короткі абзаци, що робить її зручною для швидкого огляду та сприйняття інформації [8, 238]. Це особливо корисно в мобільному середовищі, де користувачі швидко прокручують стрічку новин (Див. додаток 15).

Додаток 15

Приклад структурованої замітки у Телеграм-каналі (https://t.me/channel24_ua/89714).

Крім того, замітка може бути супроводжена ілюстраціями, фотографіями або іншими візуальними елементами, що доповнюють текст і роблять його більш привабливим для читачів. Візуальний контент допомагає підкреслити головні моменти новини і залучити увагу аудиторії. У Телеграм-каналах візуальний супровід є важливою складовою медіа-діяльності, що дає змогу провести асоціації та закарбувати тематику, до якої належить інформація (Див. додаток 16).

Додаток 16

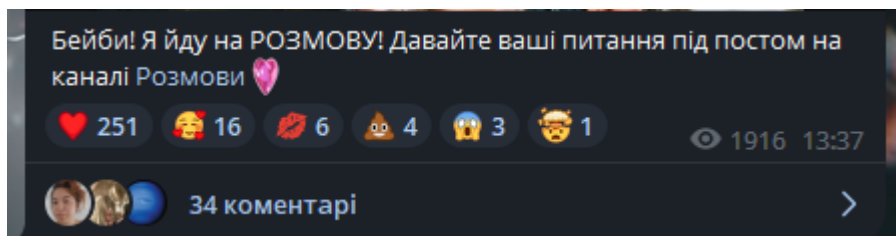

Приклад візуального супроводу замітки в Телеграм-каналі (https://t.me/ukrpravda_news/30929).

Також варто зазначити, що замітки можуть бути написані у різних стилях – від об'єктивного опису події до побіжних коментарів. Це дає власникам Телеграм-каналів можливість виражати різні погляди та надавати різнобічний підхід до висвітлення подій. Загалом у месенджері часто використовують прийоми урізноманітнення, для можливості ідентифікувати джерело за стилем

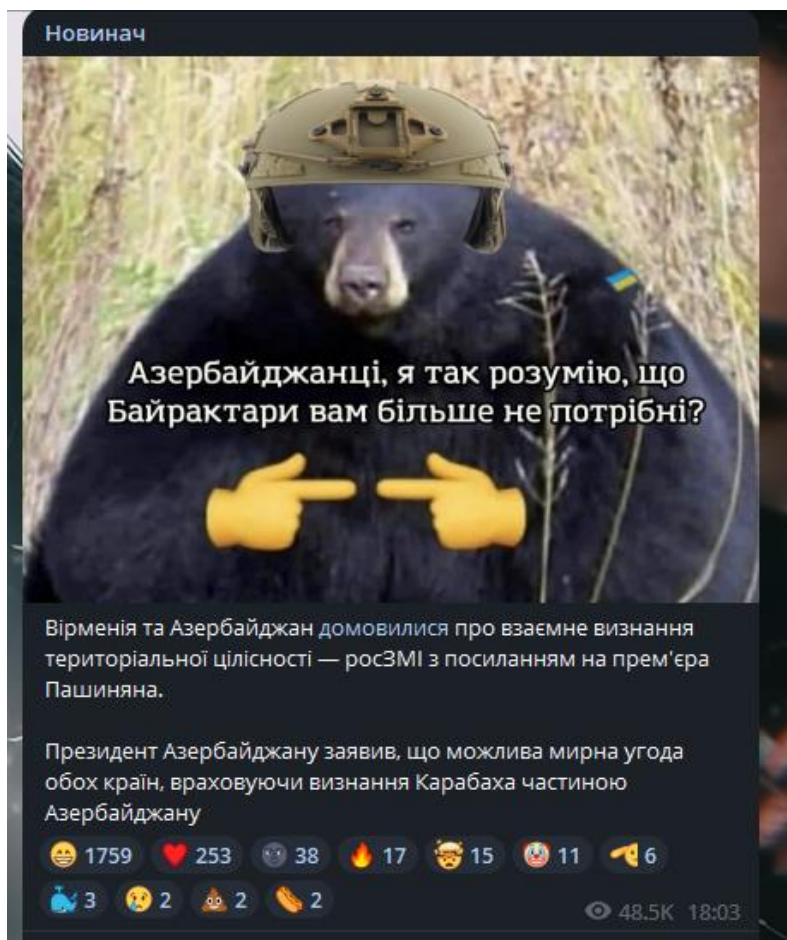
написання. Наприклад, автори Телеграм-каналів використовують специфічний сленг та звертання до аудиторії, або візуальний супровід (Див. додаток 17-18).

Додаток 17

Приклад специфічного звертання до аудиторії в Телеграм-каналі (https://t.me/rasa_shevchenka/4526).

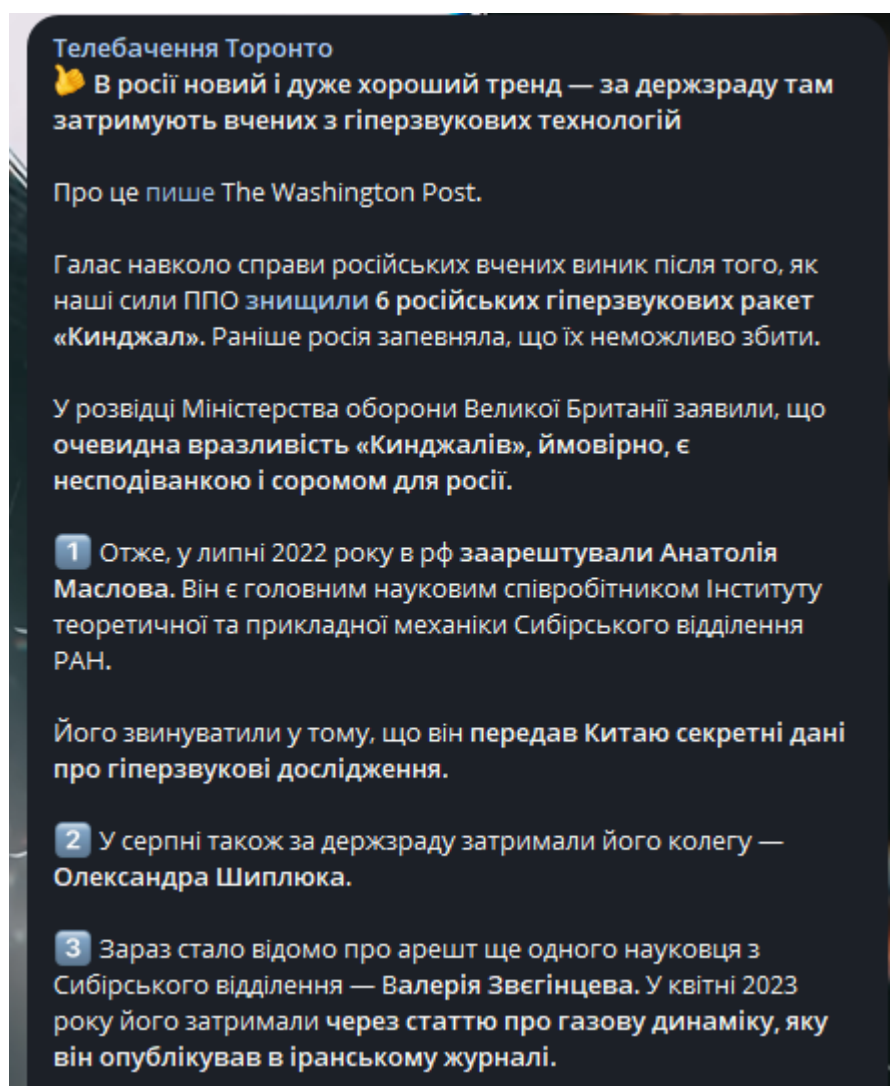
Додаток 18

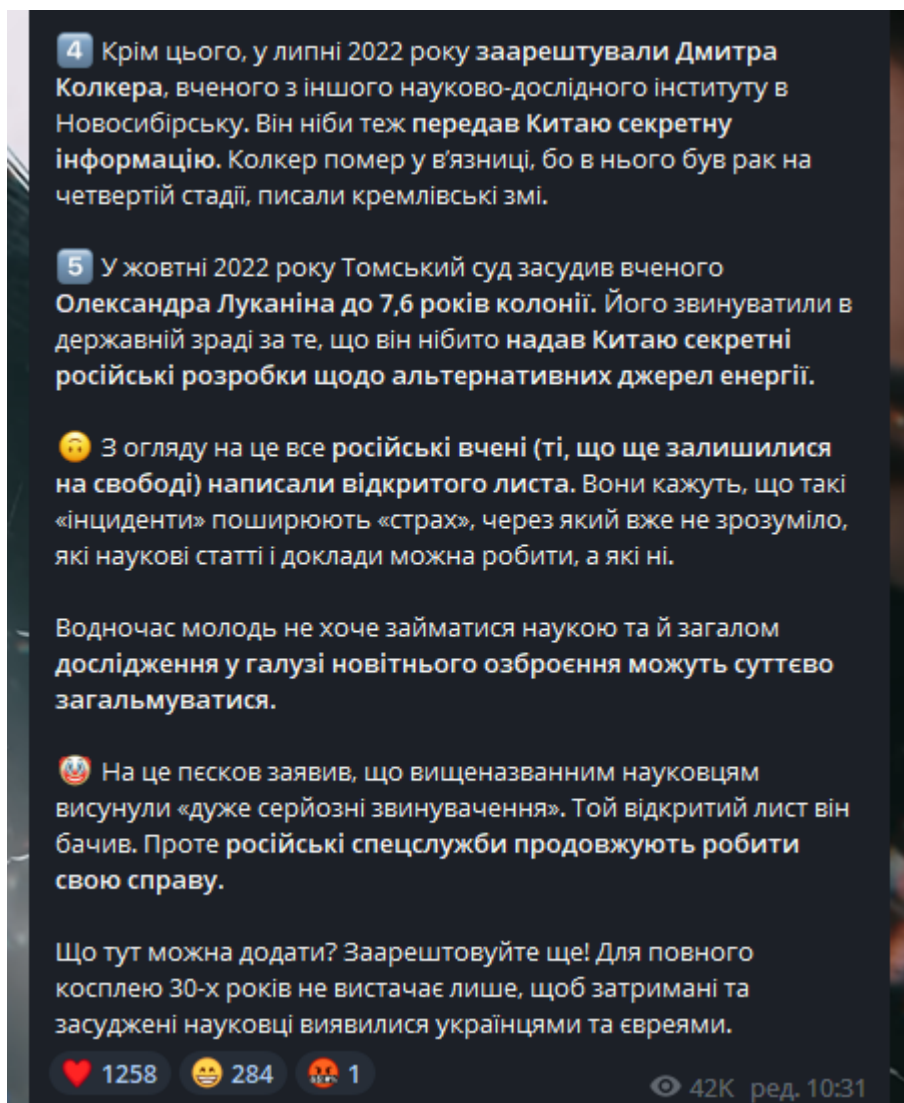

Приклад авторського візуалу в Телеграм-каналі (<https://t.me/novinach/35998>).

Тематичні статті у Телеграм-каналах відіграють важливу роль у наданні користувачам глибинного і детального аналізу різних даних. Цей жанр журналістики дозволяє пропонувати читачам глибше осмислення подій, явищ та проблем, а також представляти різні точки зору на тему [15, 25]. Такі статті в Телеграм-каналах відрізняються від заміток тим, що вони надають більш розгорнуту та детальну інформацію. Вони часто використовують результати досліджень, статистичні дані, цитати експертів та інші джерела, які підтверджують пропоновані тези. Такі статті можуть містити аналіз інформації, розкриття контексту, опис подій або фактів, а також підтримуватися ілюстраціями, графіками або фотографіями (Див. додаток 19).

Додаток 19

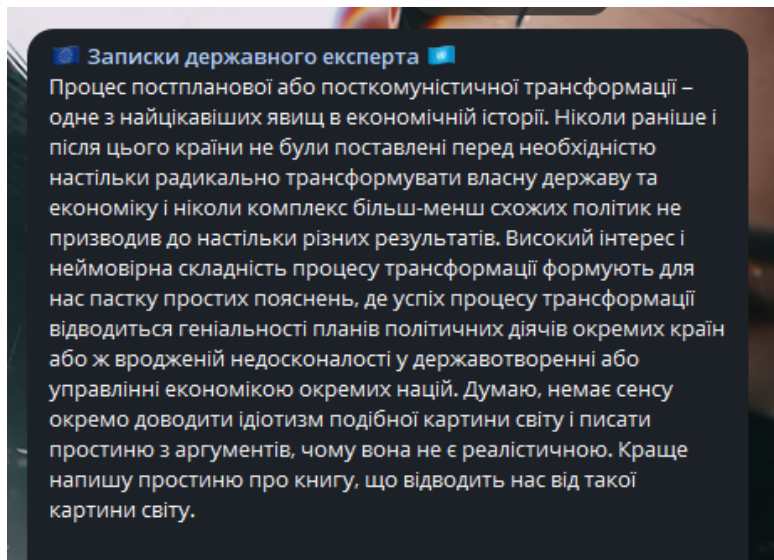

Приклад статті у Телеграм-каналі (<https://t.me/torontotv/15385>).

Одна з переваг тематичних статей у Телеграм-каналах полягає в спроможності залучити увагу та зацікавленість аудиторії. Вони можуть пропонувати глибше розуміння складних суспільних, політичних або економічних проблем, а також розглядати актуальні теми, які є важливими для читачів. Також функціонал месенджера дозволяє використовувати смайлики та емоджи для того, щоб візуально поділити інформацію, як ми бачимо на попередньому прикладі (Див. додаток 19). Тематичні статті у Телеграм-каналах часто стають центральними матеріалами, що привертають увагу і стимулюють дискусії серед читачів. Вони можуть створювати можливості для висловлення різних думок, обміну поглядами та збагачення знань аудиторії.

Крім того, тематичні статті у Телеграм-каналах можуть бути способом висвітлення маловідомих або забутих тем, які потребують уваги. Автори можуть присвятити тематику розгляду конкретної проблеми, яка залишається поза увагою традиційних медіа. До прикладу можна навести Телеграм-канал «Записки державного експерта», який публікує контент на вузьку та специфічну тему – економічний розвиток України (Див. додаток 20). Такі теми, із притаманною для каналу деталізацією, рідко обговорюються у традиційних ЗМІ, що робить цей контент доволі унікальним.

Додаток 20

Уривок статті з Телеграм-каналу «Записки державного експерта» (<https://t.me/PARUKR/1000>).

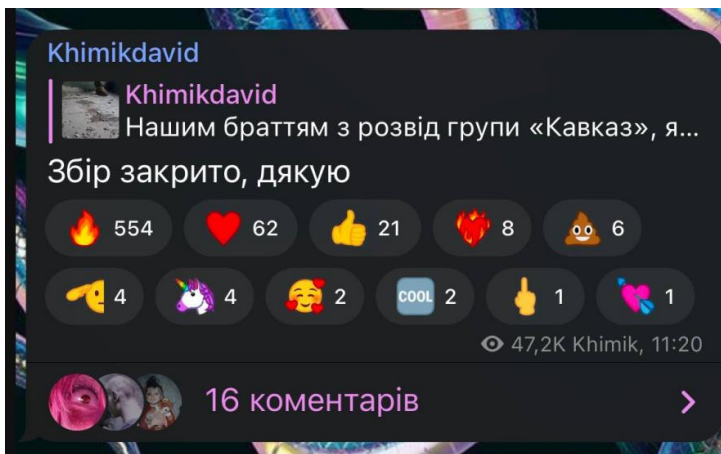
Усе більше і більше Телеграм-каналів використовують тематичні статті для того, щоб розширити обсяг інформації, яку вони надають своїм читачам. Цей жанр журналістики допомагає створювати глибше розуміння тем і подій, розширює обрій інформації, доступної для аудиторії, та сприяє розвитку медіа-простору в Телеграмі.

Жанр звіту також помітно представлений у Телеграм-каналах, надаючи користувачам детальну інформацію про певні події, факти або ситуації. Звіти в Телеграм-каналах можуть бути використані для висвітлення різноманітних

тем, включаючи політику, соціальні питання, науку, технології, спорт, культуру і багато інших. У період повномасштабної війни в Україні широко розповсюджені фінансові звіти про використання фандрайзингових коштів. Зокрема, такі матеріали зустрічаються на особистих каналах військових. Це пов'язано з тим, що для виконання бойових завдань вони потребують зброї та оснащення, на що за допомогою Телеграм-каналів влаштовуються публічні збори. Звіт дозволяє підтвердити ефективність проведеного грошового збору та показати результат (Див. додаток 21).

Додаток 21

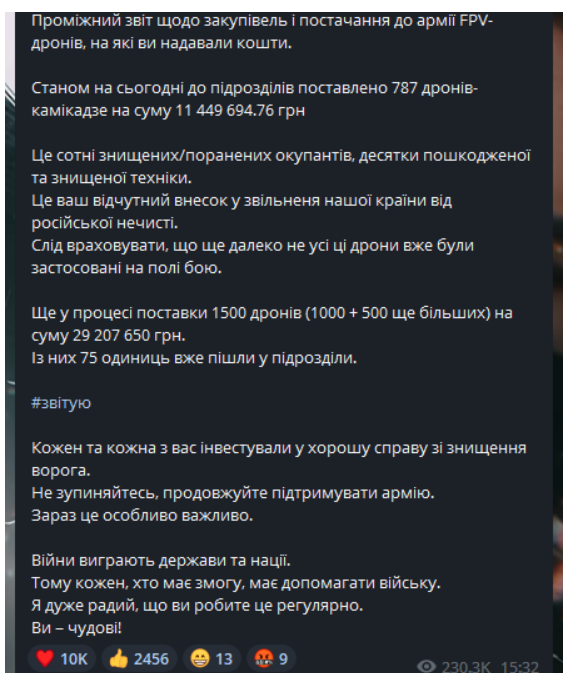

Приклад звіту у Телеграм-каналі (<https://t.me/khimikdavid4308/1804>).

Один з ключових аспектів жанру звіту в Телеграм-каналах – це об'єктивність та точність інформації. Звіти відображають факти і події з надійних та первинних джерел, що робить їх важливою інформацією для користувачів. Такі звіти можуть включати детальну хронологію подій, опис фактів, коментарі фахівців або очевидців, аналіз причин та наслідків. У контексті підтримки військових волонтери розписують детальні звіти, де вказують всі дані про поточний стан грошового збору (Див. додаток 22).

Додаток 22

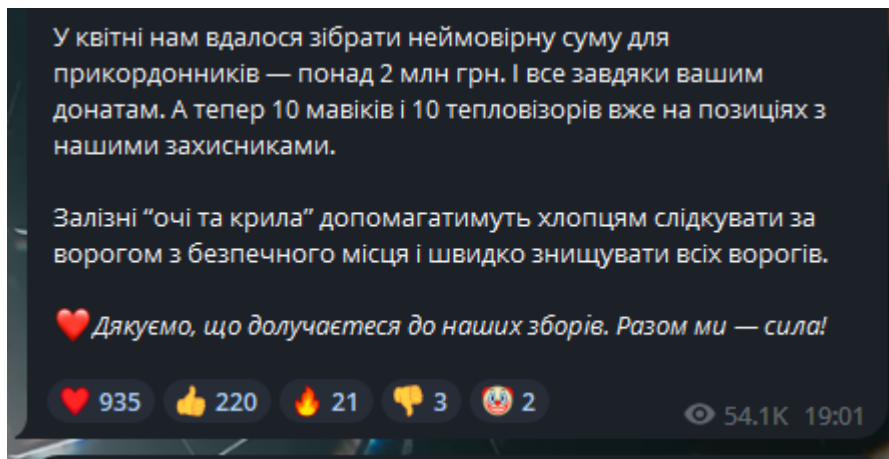

Приклад детального звіту у Телеграм-каналі (<https://t.me/ssternenko/16143>).

Жанр звіту також надає можливість для глибинного аналізу подій або проблем, що стосуються різних сфер життя, у яких журналісти можуть включати додаткові деталі, статистику, інтерв'ю з експертами або представниками сторін, що допомагає читачам отримати більш повне розуміння ситуації [17, 138]. Телеграм-канали надають можливість поєднувати текстові звіти з візуальними елементами, такими як фотографії, відео або інфографіка. Це дозволяє зробити інформацію більш повною та зрозумілою для аудиторії (Див. додаток 23).

Додаток 23

Приклад поєднання візуального та текстового звіту у Телеграм-каналі (https://t.me/channel24_ua/87650).

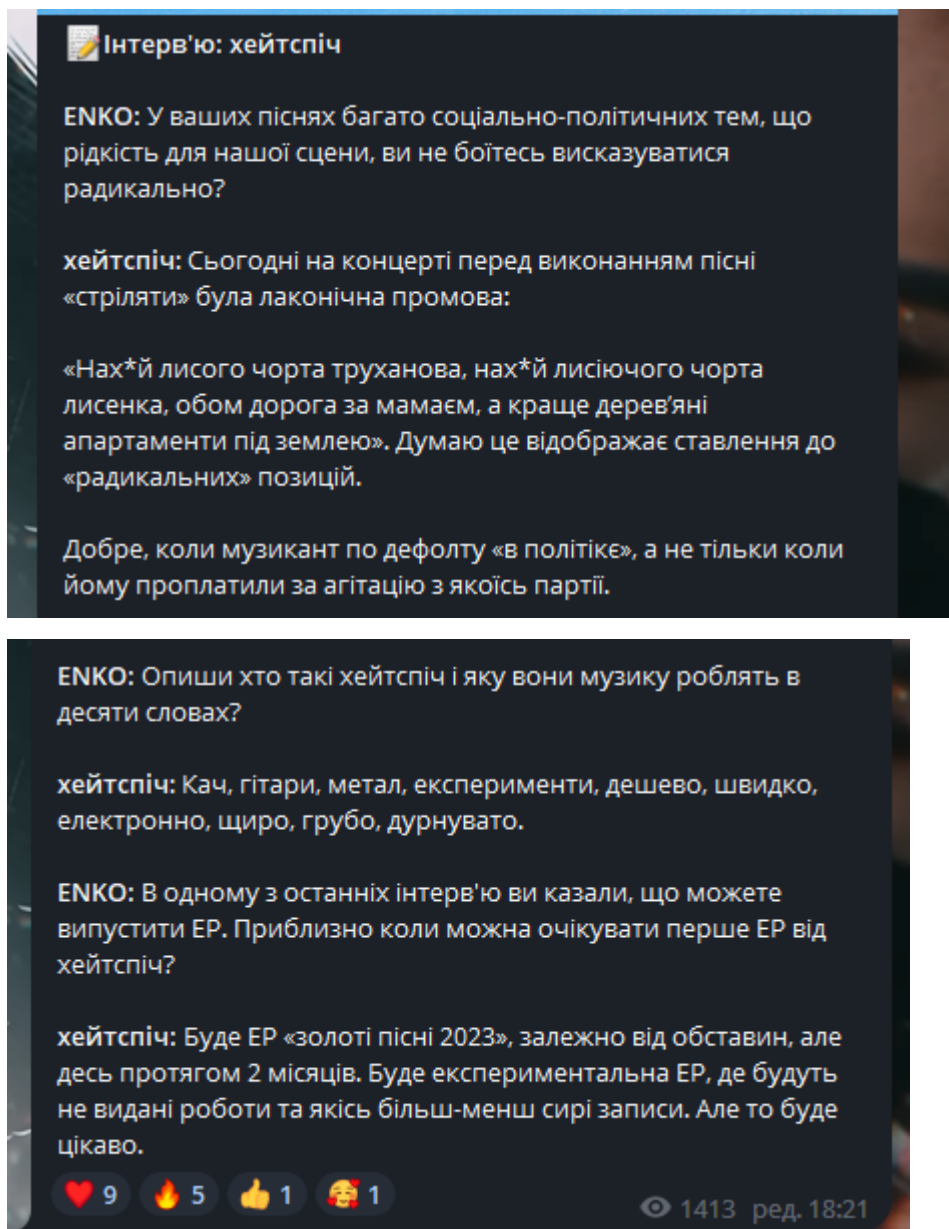
У процесі дослідження ми відзначили, що Телеграм-канали нерідко можуть змішувати жанри між собою, використовуючи в одному медіа-потоці інтерв'ю, огляди, статті тощо.

Оскільки Телеграм-канали часто працюють у форматі миттєвих оновлень, жанр звіту допомагає швидко і конкретно інформувати користувачів про актуальні події. Волонтери використовують цей формат, щоб оповістити аудиторію які ресурси їм потрібні на окреслений момент. Короткі та конкретні звіти можуть бути швидко опубліковані та прочитані аудиторією, забезпечуючи оперативну інформацію. Загалом, жанр звіту у Телеграм-каналах, надаючи об'єктивну та детальну інформацію користувачам, допомагає розширити розуміння подій та проблем, забезпечує оперативні новини та дозволяє користувачам бути в курсі актуальних подій.

Жанр інтерв'ю має особливе значення у Телеграм-каналах, оскільки він дозволяє журналістам підійти до особистостей, експертів або важливих фігур для отримання інсайдерської інформації та глибшого розуміння певної теми або проблеми. Інтерв'ю не є дуже популярним жанром на цій платформі, проте дозволяє прямо спілкуватися з інформантами та відтворювати їхні погляди та думки. У Телеграм-каналах інтерв'ю можуть бути проведені з політиками, експертами, активістами, вченими, митцями та іншими видатними

особистостями. Вони можуть стосуватися різноманітних тем, включаючи актуальні новини, соціальні проблеми, культурні події, наукові дослідження та багато інших (Див. додаток 24).

Додаток 24

Приклад інтерв'ю у Телеграм-каналі (<https://t.me/c/1774450584/2010>).

Один з ключових аспектів жанру інтерв'ю в Телеграм-каналах – це можливість прямого взаємодії між журналістом та гостем. Це дозволяє читачам отримати унікальну перспективу та висловлення точки зору

особистостей, які є ключовими гравцями у відповідних сферах. Інтерв'ю можуть бути структуровані, де задаються певні запитання, або вільні, де відкривається простір для самовираження та рефлексії. Телеграм-канали дають можливість публікувати інтерв'ю в різних форматах, включаючи текстові, аудіо та відео (Див. додаток 25). Це розширює можливості передачі інформації та дозволяє читачам бачити та слухати гостей, що робить їхні слова більш живими та автентичними.

Додаток 25

Приклад відповідей гостя у форматі відео для інтерв'ю у Телеграм-каналі (<https://t.me/c/1774450584/1985>).

Жанр інтерв'ю у Телеграм-каналах також сприяє взаємодії з аудиторією. Читачі можуть залишати коментарі, задавати питання гостям, а журналісти можуть надавати додаткову інформацію або відповідати на запитання. Це сприяє зміцненню зв'язку між журналістами та аудиторією та стимулює активну взаємодію. Також інтерв'ю часто зустрічаються фрагментарно для того, щоб звернути увагу аудиторії та окреслити тему матеріалу, прикріплюючи посилання на повну версію (Див. додаток 26-27).

Додаток 26

Приклад фрагментів інтерв'ю у Телеграм-каналах (https://t.me/suspilne_culture/3088).

Додаток 27

Приклад фрагментів інтерв'ю у Телеграм-каналах (<https://t.me/torontotv/15471>).

Загалом, жанр інтерв'ю у Телеграм-каналах не є популярним, проте це новий цікавий інструмент для надання глибшого розуміння тем, подій та особистостей. Він дозволяє прямо спілкуватися з інформаторами, розширює можливості взаємодії з аудиторією та надає унікальну перспективу на події та проблеми.

2.3. Висновки до розділу 2

Під час повномасштабної війни в Україні Телеграм-канали стали важливою платформою для квазі-журналістського контенту. Такі аналітичні жанри, як звіти, розслідування, думки експертів та огляди, набули популярності, оскільки користувачі прагнуть вичерпного та критичного погляду на поточні події. Звіти та розслідування забезпечують ретельне дослідження та розкриття прихованої інформації, сприяючи прозорості та підзвітності. Думки експертів пропонують детальне розуміння та цінний контекст, тоді як огляди дають змогу користувачам ділитися особистим досвідом і рекомендаціями.

З іншого боку, такі інформаційні жанри, як новини, замітки, тематичні статті, репортажі та інтерв'ю, надають оперативну стислу інформацію користувачам. Інформаційні жанри охоплюють широкий спектр тем, подаючи екстрені новини, аналіз подій і різноманітні точки зору. Замітки пропонують стислий огляд подій, а тематичні статті глибше розкривають складні питання, репортажі надають детальну інформацію та аналіз, а інтерв'ю дозволяють спілкуватися з відомими діячами, щоб отримати інсайдерську інформацію.

Канали месенджера «Телеграм» використовують структуровані формати та мультимедійні можливості, щоб покращити представлення інформації. Вони сприяють залученню спільноти читачів до обговорення контенту через коментарі та взаємодію між журналістами та читачами. Крім того, канали пропонують контекстуалізацію, щоб запобігти поширенню оманливої інформації та сприяти критичному мисленню. Хоча формат швидкості і

стислості Телеграму створюють складнощі для об'ємних аналітичних матеріалів, платформа заохочує стислі та ефективні презентації інформації. Оскільки месенджер продовжує розвиватися та набирати популярності, очікується, що дослідження та розробки аналітичних та інформаційних жанрів зростатимуть. Це розширення сприятиме створенню більш різноманітного медіа-простору, сприятиме інформованим дискусіям і кращому розумінню світу.

Підсумовуючи, можемо відзначити, що Телеграм-канали стали цінною платформою як для інформаційного, так і для аналітичного форматів журналістики, слугуючи джерелом всебічного аналізу, оперативного висвітлення новин і різноманітних поглядів. Функції платформи дозволяють журналістам підтримувати зворотній зв'язок зі своєю аудиторією, ефективно подавати інформацію та сприяти взаємодії спільноти. У міру того, як месенджер продовжує розвиватися, очікується, що жанрова палітра матеріалів на платформі будуть розширюватися, збагачуючи медіа-ландшафт і надаючи користувачам більш широкі можливості для отримання інформації.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи, зазначимо, що стрімкий розвиток соціальних мереж і додатків для обміну повідомленнями, таких як Телеграм, значно вплинув на сучасну журналістику та життя споживачів інформаційного контенту. Зокрема, в умовах фізичної та інформаційної війни в українському інфопросторі новим медіаявищем стали Телеграм-канали.

Під час повномасштабної війни в Україні Телеграм-канали стали життєво важливими джерелами інформації для багатьох українців. Зручність у користуванні месенджером дозволяє отримувати доступ до оновлень новин в реальному часі та брати участь в обговореннях, що буквально робить застосунок полем бою для інформаційних битв. В умовах війни український медіа-простір розвиває потенціал використання месенджера «Телеграм» для інформування аналітики.

Телеграм та подібні платформи пропонують універсальний простір для обміну інформацією, спілкування та взаємодії. Зокрема, Телеграм набув популярності завдяки своїм різноманітним функціям і надійному захисту інформації користувачів, незважаючи на недовіру, пов'язану з його російським походженням.

Функціональність месенджера дозволяє використати платформу Телеграма не тільки для персональної комунікації (обміну репліками), а і для масово-комунікаційної діяльності – розміщення інформаційних повідомлень, спрямованих на масову аудиторію користувачів мережі.

Автори контенту Телеграм-каналів представляють інформацію в різноманітних форматах – новинарні замітки, експертні думки, огляди, вижимки з репортажів, звіти, інтерв'ю.

Інформаційні повідомлення охоплюють широкий спектр тем, пропонують екстрені новини, оперативний аналіз і різноманітні точки зору. Замітки містять стислий огляд подій, а тематичні статті глибше занурюються у складні питання. Тематичні статті містять поглиблену інформацію та аналіз подій і

явищ, а інтерв'ю дозволяють напряду спілкуватися з відомими діячами, надаючи інсайдерську інформацію.

Контент аналітичного спрямування – статті, розслідування - у Телеграм-каналах менш поширений через акцент платформи на швидкості та стислості. Такі аналітичні формати, як репортажі, розслідування, експертні висновки та огляди, набувають популярності, оскільки користувачі прагнуть вичерпного та критичного погляду на поточні події. Звіти та розслідування забезпечують ретельну перевірку та розкриття прихованої інформації, сприяючи прозорості та підзвітності. Думки експертів дають детальну інформацію та цінний контекст, тоді як огляди дозволяють користувачам поділитися особистим досвідом і рекомендаціями, що спонукає авторів до креативного підходу подачі інформації.

Телеграм-канали застосовують різні формати дописів, наприклад, текстові, візуальні, аудіо, відео та опитування, що дозволяє різнобічно представити інформацію, чим полегшує сприйняття читачами. Зокрема, широко використовуються мультимедійні можливості платформи, структуровані формати та візуальні елементи. Крім того, канали пропонують контекстуалізацію, щоб запобігти поширенню оманливої інформації та сприяти критичному мисленню споживачів контенту. Вони сприяють залученню аудиторії на канал через дискусії, коментарі та спілкування між журналістами та читачами.

Адміністратори можуть оцінювати залученість аудиторії та її реакцію на повідомлення за допомогою переглядів, оцінок і коментарів. Це дозволяє їм відповідним чином коригувати свою медіа-активність.

Широке використання Телеграм-каналів під час повномасштабної війни в Україні підкреслює зростаюче значення платформ соціальних мереж під час конфлікту. Вони пропонують оновлення в реальному часі, обмін інформацією та аналіз. Проте вкрай важливо враховувати надійність і достовірність джерел на таких платформах і підтримувати критичний настрій під час взаємодії з наданою інформацією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адорно Дж. Telegram reaches 1 billion downloads globally. *9To5Mac*. URL: <https://9to5mac.com/2021/08/30/telegram-reaches-1-billion-downloads-globally/> (дата звернення: 31.03.2023).
2. Англо-український словник / Є. І. Гороть та ін. Вінниця : Нова Кн., 2005. 1700 с.
3. Галлер М. Репортаж: навчальний посібник : навч. посіб. Акад. Укр. Преси, Центр Вільн. Преси, 2011. 348 с.
4. Гарачковська О. Жанрові особливості аналітичної журналістики у контексті становлення сучасного інформаційного простору. *Український інформаційний простір*. 2021. № 2(8). С. 146–154. URL: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.2\(8\).2021.245866](https://doi.org/10.31866/2616-7948.2(8).2021.245866)
5. Гарматій О. Суспільна Значущість Журналістських Телевізійних Розслідувань. *Теле- та Радіожурналістика*. 2020. № 19. С. 149–157.
6. Годя М. Telegram: історія створення месенджера, боти та блокування сервісу. *24 Канал*. URL: https://24tv.ua/tech/telegram-bot-shho-tse-istoriya-stvorenniya-oglyad-na-telegram-kanali_n1343625 (дата звернення: 29.04.2023).
7. Данько Ю. Соціальні мережі як форма сучасної комунікації: плюси і мінуси. *Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки*. 2012. № 2. С. 179–184.
8. Зубрицька Я. Підґрунтя для проектування інформаційної архітектури. *Актуальні питання сучасної інформатики*. 2016. № 3. С. 236–239.
9. Козлик І. В. Хрестоматія для студентів спеціальності «Журналістика» освітньо кваліфікаційного рівня «бакалавр» : Хрестоматія. Івано–Франківськ, 2020. 155 с.
10. Лук'янченко А. Вплив Мобільних Технологі на Стан та Розвиток Журналістської Діяльності. *Наукові Дослідження Українського Медійного*

Контенту: *Соціальний Вимір*. 2017. № 2. С. 90–96.

11. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник. Київ : Центр учб. літ., 2011. 496 с.

12. Назар Р. Характеристика репортажу як жанру мовлення. *Лінгвістичні студії*. 2009. № 19. С. 209–212.

13. Словник української мови: в 11 тт. / за ред. І. К. Білодіда; АН УРСР. Інститут мовознавства. Київ: Наук. думка, 1971. Т. 2. 285 с.

14. Словник української мови: в 11 тт. / за ред. І. К. Білодіда; АН УРСР. Інститут мовознавства. Київ: Наук. думка, 1971. Т. 4. 86 с.

15. Слюсаренко М. Стаття як жанр журналістики. *Проблеми сучасного літературознавства*. 2017. № 25. С. 58–67.
URL: <https://doi.org/10.18524/2312-6809.2017.25.128013> (дата звернення: 29.02.2023).

16. Собко Д. С. Замітка як Жанр Інформаційної Журналістики. *Культура як феномен людського духу*. 2019. С. 359–361.

17. Харитоненко О. І. Звіт у сучасній науковій публіцистиці: різновиди, особливості жанрової моделі. *Навчальні видання Факультету української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка*. 2016. С. 137–154.

18. Човганюк М. М. Інтерв'ю в сучасному медіа-просторі: жанрова парадигма і дискурсивні ознаки. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2015. С. 116–119.

19. Шийка С. Жанрові особливості інформаційної журналістики. *Український інформаційний простір*. 2022. Т. 1, № 19. С. 147–160.

20. SEO словник - igroup ukraine. *SEO Словник*.
URL: <https://igroup.com.ua/seo-articles/> (дата звернення: 14.02.2023).

21. Telegram applications. *Telegram*. URL: <https://telegram.org/apps> (дата звернення: 05.02.2023).